

Rozhovor s Robinem Böhnischem

Zdeněk Patzelt

Robin Böhnisch. Foto Aleš Petruška

V letech 1991 až 1995 jste, stejně jako já, studoval Střední lesnickou školu v Trutnově. Lze v tom spatřovat počátky vaší kariéry věnované životnímu prostředí?

Studium na trutnovské lesárně pro mě znamenalo bez jakékoliv nadsázky jednu z určitých životních etap. Byla to – a konec konců stále je – škola s vynikající úrovní a pověstí. Společně se širokým rozsahem znalostí, které v ní učitelé studentům předávají, to představovalo určitou konkurenční výhodu v dalším studiu i praxi.

Zájem o životní prostředí se ale formoval daleko dříve než při studiu na lesnické škole. Tatínek je myslivec, takový ten typ, co je u něj vlastní lov úplně okrajovou součástí myslivosti. Výlety do přírody, odborná literatura, která byla doma k dispozici, to bylo společně s velkým štěstím na mé učitele to určující. A také moje bydliště, brána východních Krkonoš, městys Mladé

Buky. Je to místo obklopené nádhernou přírodou. Konečně která obec u nás má na svém katastru hned tři území soustavy Natura 2000?

Pokud se vrátím ke vzdělání, za stejně šťastné rozhodnutí, jako jít studovat trutnovskou lesárnu, považuji nápad zběhnout po ní na biologii a společenské vědy na Univerzitu Hradec Králové. Ten humanitní prvek mi dnes umožňuje zůstat v řadě sporů a konfliktů nad věcí a řešit je v širší perspektivě, než kdybych zůstal jen u techniky.

Máte velké zkušenosti z Poslanecké sněmovny. Když byl v roce 1999 přijat zákon o NP České Švýcarsko, tehdejší opozice byla jednohlasně proti. Obdobně nyní u novely zákona o ochraně přírody a krajiny. Čím to, že v tak apolitických věcech, jako je životní prostředí a národní parky, se zpravidla hlasuje striktně stranicky?

Politické strany, podle mého soudu chybně, vyhodnocují problematiku životního prostředí jako pro voliče nezajímavé téma. Počet lidí, kteří se jím v partajích zabývají, není proto velký. Stačí pak názor jednoho vlivného člena nějakého poslaneckého klubu a zbytek poslanců, kteří se odborně potýkají s něčím jiným a nemají prostor pro kritické zkoumání mimo obor svého hlavního zájmu, se mu názorově přizpůsobí.

Politika není racionální řemeslo, i když bychom si to přáli. Je plná emocí a zkratk. A problematika životního prostředí, zejména v segmentu ochrany přírody, to je také obor, kde se emocím nelze vyhnout. V emocionální debatě máme tendenci méně poslouchat argumenty druhé strany, zato se snadněji šikujeme do pevných řad a neslyšíme na kompromis.

Máte za sebou úspěšné období předsedy výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Čeho si na tomto období ceníte nejvíce?

Po svých předchůdcích Liboru Ambrozkovi a Milanu Štovičkovi jsem převzal zavedený výbor s výborně fungujícím zázemím. Zároveň se v něm v tomto volebním období sešla dobrá parta lidí, kteří spolu byli schopni i přes řadu odlišných názorů otevřeně mluvit a také se na mnoha věcech rozumně dohodnout. Subjektivně vnímám větší respekt sněmovny k výboru, než tomu bylo v minulosti.

Ocenit bych chtěl spolupráci s MŽP a resortními organizacemi. Jak na úrovni ministra, tak na úrovni náměstků a dalších zástupců byla, troufám si tvrdit, nad běžným standardem. Totéž platí o kooperaci se správami národních parků, AOPK ČR nebo Správou jeskyní ČR. Terénní exkurze v chráněných územích i potkávání se s lidmi z praxe myslím řadu kolegů velmi přiblížila přírodě.

No, a jestli je něco, za co stojí výbor opravdu symbolicky poplácat po ramenou, to je zvládnutí procesu novelizace zákona o ochraně přírody a krajiny. Skoro dva roky řádných schůzí, kulatých stolů, seminářů a exkurzí, de-

bat o každém paragrafu od začátku do konce a od konce po začátek... Tak poctivou detailní debatu z minulosti pamatuji snad jen z ústavně právního výboru v případě nového trestního zákoníku z roku 2009.

U novelizace zákona o ochraně přírody a krajiny ještě zůstaňme. Návrh nových pravidel pro národní parky prošel v parlamentu mimořádnou zatěžkávací zkouškou. Vy jste jej prováděl legislativním procesem jako zpravodaj, nelitoval jste někdy té role?

Někdy jsem byl naštvaný, po jednání v Senátu jsem možná i panikařil, ale nelitoval jsem. Byla to cenná zkušenost od prvního čtení až po hlasování o návrhu vráceném Senátem a potom prezidentem republiky. Asi by si tím měl projít každý poslanec.

Na začátku projednávání jsem měl tu ambici, že to bude právě výbor pro životní prostředí, kde se nakonec zrodí přijatelný kompromis. To jsem trochu naivně pracoval s předpokladem, že dané slovo platí i za týden a že o ten kompromis stojí všichni. No, ale nakonec to dobře dopadlo. Národní parky to přežily a získaly moderní pravidla, i když to v jedné etapě vypadalo zle.

Nová pravidla zonace jsou popisnější, parky se více otevřou slušným návštěvníkům, případně další parky se budou vyhlášovat o něco snadněji, vlastně jen takříkajíc do zákona zasuneme nový „modul“. Správám parků se snad bude se zákonem dobře pracovat.

Věnujete se rovněž historii Blízkého východu a podařilo se vám v parlamentu prosadit usnesení o genocidě Arménů. O Arménii jste vydal i knihu. Co vás k tomu přimělo?

To určitě sám znáte z vlastního cestování. Dříve nebo později člověk narazí na zemi, kde se cítí nadobytce dobře. Je to pocit, emoce. V mém případě se to přihodilo v Izraeli, v Arménii a také v Etiopii. A při hlubším zkoumání jsem časem zjistil, jak moc jsou tyto země zvláště propojené.

Arménie je krásná, velmi bezpečná a není moc velkou nadsázkou o ní říct, že by celá mohla být

Robin Böhnisch (1976)

Poslanec PS PČR od roku 2003, od roku 2013 předseda výboru pro životní prostředí. Předtím působil dvě volební období jako jeho místopředseda, byl také místopředsedou zahraničního výboru.

Před vstupem do politiky se v rámci studia věnoval vegetaci Podkrkonoší, podílel se také na mapování biotopů v rámci soustavy Natura 2000 v Podkrkonoší a v Podorlicku. Dlouhodobě se zajímá o ochranu přírody v Izraeli a na Jižním Kavkazu. Opakovaně je Zeleným kruhem vyhodnocován jako poslanec nejvíce přátelský životnímu prostředí.

národním parkem. A je společně s Izraelem typickým důkazem pro tvrzení, že hranice Evropy neurčují geografická omezení, ale kultura.

Obdivuji českou rozvojovou spolupráci v Gruzii a s respektem ke všem ostatním realizátorům tu chci vytknout práci Jakuba Kašpara a dalších ze Správy Krkonošského národního parku v Tušsku. Rád bych, abychom časem přenesli část know-how také do Arménie a rozprostřeli tak naši činnost na větší území Kavkazu. Arménie by to uvítala a naši turisté bezpochyby také.

Na Úpském rašeliništi. Foto Jaroslav Špaček

Co dalšího byste si přál prosadit v životním prostředí?

Je toho spousta, ochrana přírody a péče o životní prostředí je nikdy nekončící proces. Před námi je například vyhlášení Národního parku Křivoklátsko a další debata o charakteru ochrany soutoku Moravy a Dyje. V oblasti technické ochrany životního prostředí je potřeba inovovat odpadovou legislativu, podívat se na vodní zákon a v rámci širší spolupráce resortů připravit nový stavební zákon.

Co nejdříve potřebujeme takové zemědělské a lesnické právo, které by umožnilo daleko pružněji reagovat na problémy spojené s degradací půdy, úbytkem podzemní vody a stavem lesů. Přál bych si do budoucna dobře a dlouhodobě zajištěné financování programu péče o krajinu, protože dosavadní každoroční boj o rozpočet je nedůstojný a vyčerpávající pro všechny zúčastněné.

A pokud už mluvíme o boji, nadále bude potřeba čelit fantasmagorickým záměrům, jako je kanál Dunaj–Odra–Labe, nebo těm velmi problematickým, jakým je třeba plán na výstavbu přehradní nádrže v Pěčíně.

Děkuji za rozhovor a přeji mnoho dalších úspěchů.